

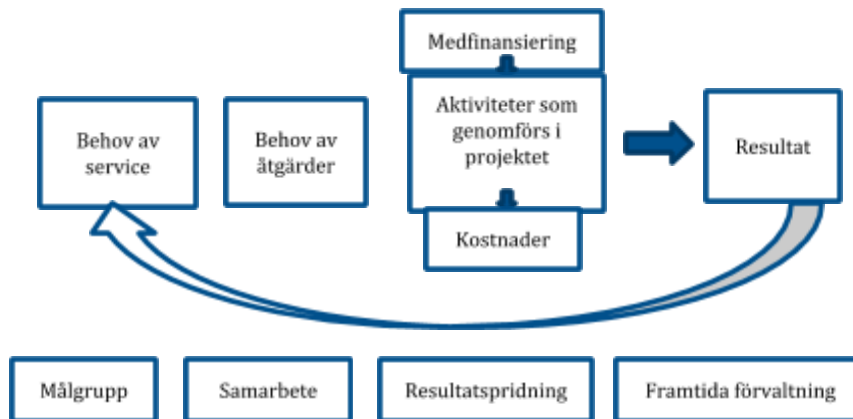

Projektplan

Syftet med projektplanen är att identifiera och definiera projektets omfattning.

Projektnamn	
HOLMÖMODELLEN - En förstudie över hur hållbarhet och nytänk skapar servicelösningar för en levande skärgård och landsbygd	
Sökande organisation	
Holmöns UtvecklingsForum	
Kontaktperson	
Joar Sandström	
Telefonnummer	E-postadress
076-2515690	joar@storafjaderagg.se

Innan du fyller i din projektplan är det viktigt att du tar del av vår information om vad som gäller för att få stöd för att utveckla lokal service inom landsbygdsprogrammet. Information om detta finns på [Tillväxtverkets hemsida](#).

1. Behov av service

Beskriv kortfattat vilken service som saknas eller som inte finns i tillräcklig utsträckning idag. Beskriv varför servicen bör etableras eller förstärkas.

Holmön är en ö en mil ut i havet i Norra Kvarken. Samhället är litet med ett 80-tal bofasta, och en stor del av öns näringsverksamheter är kopplade till besöksnäringen. Den kommersiella servicen behöver utvecklas för att tillgodose de behov som lokalbefolkning och besökare har. Genom stärkt kommersiell service stärks förutsättningarna för hela samhället.

Att det finns ett förankrat behov av utveckling har bland annat synliggjorts genom Umeå kommuns strategidokument *Holmön - Umeås utpost i Kvarken, strategier för framtiden*, med tydligt uppsatta mål för byns framtid. Genom att utveckla den kommersiella servicen skulle flera steg tas för att nå dessa mål.

Dessa behov av service har vi identifierat:

- Behov av breddat utbud av kommersiell service.
- Behov av ökat underlag för kommersiell service (ökad besöksnäring och fler boende).
- Behov av ökad köptrogenhet.
- Behov av nya resurseffektiva betallosningar/självetjäningssystem.
- Behov av fungerande logistikkedjor för post, tidningar och paket.
- Behov av drivmedelsanläggningar/laddstationer/cykelstationer.

2. Behov av åtgärder

Beskriv vilka åtgärder som är nödvändiga för att stärka och säkerställa tillgången till servicen.

Vi är i behov av att genomföra en förstudie för att kartlägga hur behoven av kommersiell service ser ut. Förstudien blir grund för att formulera en handlingsplan. Det vi vet i dag är att samtliga serviceslag i nuläget inte lever upp till de behov som boende och besökare har. Behovet är stort av en utveckling som lönar sig ekonomiskt för att framtidssäkra tillgången till service på ön.

Nödvändiga åtgärder:

- Genomföra dialoger med boende och verksamheter för att ta reda på vilka typer av kommersiell service som är efterfrågade och prioriterade.
- Undersöka hur utbudet av kommersiell service kan breddas.
- Undersöka hur underlaget för kommersiell service kan öka (ökad besöksnäring och fler boende).
- Undersöka hur vi kan uppnå ökad köptrogenhet.
- Undersöka vilka nya resurseffektiva betallosningar/självbetjäningssystem som skulle kunna stärka den kommersiella servicen.
- Undersöka hur fungerande logistikkedjor för post, tidningar och paket kan säkerställas.
- Undersöka hur drivmedelsanläggningar/laddstationer/cykelstationer skulle kunna utvecklas eller nyskapas.
- Undersöka vilka nya samarbeten mellan verksamheter på Holmön som skulle kunna ge synergieffekter och stärka den kommersiella servicen.

3. Projektidé

Sammanfatta syftet med projektet. Varför ska det genomföras?

Beskriv den eller de aktiviteter som projektet ska genomföra.

Hur kan projektets aktiviteter och resultat bidra till etablering eller förstärkning av den service som behövs.

Syftet med att genomföra denna förstudie är att ta fram en handlingsplan för hur den kommersiella servicen kan stärkas på Holmön. Den kommersiella servicen behöver stärkas för att tillgodose de behov som lokalbefolkning och besökare har, vilket i sin tur stärker hela samhället.

Metod

Arbetet kommer ledas av en projektgrupp om två till tre personer som kommer att genomföra nulägesanalys och undersöka vilka möjligheter till utveckling som finns, och hur behov och efterfrågan av olika typer av service ser ut. Med utgångspunkt i detta skapas förslag till konkret handlingsplan tillsammans med öns föreningar och företag. Arbetet kommer att ske med ständigt fokus på följande tre perspektiv:

1. Samtal, samsyn och samhandling

Med ett ständigt gräsrotsperspektiv skapas lokal acceptans och lokalt engagemang vilket är nyckeln för lyckad landsbygdsutveckling.

2. Synergier mellan boende och besöksnäring
Hur en ökande besöksnäring kan skapa underlag för kommersiell service.
3. Ö-perspektivet
Hur en hållbar och varsam utveckling av Holmön kan genomföras.

Att utveckla en metod för att balansera dessa tre infallsvinklar i arbetet med att skapa hållbara servicelösningar för en levande skärgård och landsbygd är det vi kallar Holmömodellen.

Aktiviteter

Dialoger och Forum-möten

En regelbunden mötesplats för dialog är våra Forum-möten, som kommer äga rum en gång i månaden, för att säkerställa transparens och lokalförankring i processen. Forum-möten är en inkluderande mötesform där alla på ön får delta. Förutom Forum-möten når vi även öns aktörer genom maillistor, hemsida och genom personliga samtal. Enskilda samtal/workshops kommer också att genomföras med öns företag och föreningar som väljer att engagera sig i projektet, för att tydligare utkristallisera hur olika aktörers behov av kommersiell service ser ut.

Omvärldsbevakning och kunskapsinhämtande

Projektgruppen ska också inhämta kunskap genom nätverksbyggande och omvärldsbevakning med och av andra byar/samhällen/projekt som står inför liknande utmaningar som Holmön. Sådana kan vara andra skärgårdssamhällen eller byar med starkt säsongsbetonad besöksnäring. Den kunskap och de arbetsmetoder projektet samlar på sig kommer också spridas till dessa aktörer. Spridningen sker genom faktiska möten och studiebesök, men framförallt via sociala medier och andra digitala kanaler.

LEA-analys

En Lokal Ekonomisk Analys, LEA, ska genomföras tillsammans med Coompanion Västerbotten, för att få en uppdaterad bild av Holmöarnas demografi. Dessa konkreta data ska bidra till att synliggöra behov och utmaningar med avseende på kommersiell service. Utifrån LEA:n kan vi också sätta tydliga mätbara mål för den fortsatta utvecklingen.

Skapande av handlingsplan

Projektledarna ska utifrån insamlat material ta fram en handlingsplan med konkreta åtgärder för att stärka den kommersiella servicen på ön. Åtgärderna ska vara såväl förankrade som hållbara, och överensstämna med de målsättningar som tagits fram på kommunal, regional och statlig nivå, som exempelvis strategidokumentet och RUS.

Resultatspridning

Det vi lär oss av förstudien och den slutgiltiga handlingsplan som tas fram sprids till Holmöns boende och verksamheter i form av presentation på ett öppet Forum-möte, men också i form av sammanställning som tillgängliggörs på öns offentliga platser (exempelvis Lanthandeln, Båtmuseet,

Prästgården). Resultatet sprids nationellt genom det nätverk som varit en del av omvärldsbevakningen, där Skärgårdarnas Riksförbund är en viktig samarbetspart.

4. Projektets tidplan

Följande aktiviteter planeras i projektet

Aktivitet	Tidsperiod	Kostnadsslag (egen personal, köp av tjänst, resor, mm)
Projektledning, samordning	September 2019 - Juni 2020	Egen personal + köp av tjänst + hyra av lokal
Behovsanalys/nulägesanalys	September 2019 - December 2020	Egen personal + köp av tjänst
LEA-analys	Oktober 2019	Egen personal + köp av tjänst
Studieresa #1	Oktober 2019	Egen personal+resa och uppehälle
Dialogmöten, insamling av idéer	September 2019 - April 2020	Egen personal + hyra av möteslokal
Studieresa #2	November 2019	Egen personal+resa och uppehälle
Studieresa #3	Februari 2020	Egen personal+resa och uppehälle
Studieresa #4	Mars 2020	Egen personal+resa och uppehälle
Sammanställning av handlingsplan	Maj 2020	Egen personal+köp av tjänst+ hyra av lokal
Resultatspridning	Juni 2020	Egen personal + köp av tjänst (tryck och form)+ hyra av lokal
Slutredovisning	Juni 2020	Egen personal+hyra av lokal+ekonomitjänst

5. Målgrupp

Vilken målgrupp har projektet?

Beskriv den direkta målgruppen och den eventuella indirekta målgruppen.

Direkta målgrupper:

Boende och deltidboende på Holmön

Företagare på Holmön

Sommargäster på Holmön
Besökare/turister till Holmön

Indirekta målgrupper:

Region Västerbotten
Länsstyrelsen i Västerbotten
Umeå Universitet
Trafikverket
Umeå Kommun
Andra skärgårdsbor i Norden
Övriga bybor i Sverige
Landsbygdsutvecklare i Norden
Övriga myndigheter i Sverige

6 Resultat

Beskriv projektets förväntade resultat och hur det förväntas tillgodose det beskrivna behovet av service.

Efter att projektet genomförts har det tagits fram en handlingsplan för hur vi kan arbeta vidare för att stärka den kommersiella servicen på Holmön.

Förslag till konkreta åtgärder för att tillgodose de behov som identifierats i denna projektplan finns beskrivet i handlingsplanen. Eventuellt kan fler/nya behov kopplade till kommersiell service ha upptäckts längs vägen, som innefattas i handlingsplanen.

Genom att arbeta på det sätt vi beskriver som *Holmömodellen*, har vi testat en metod för att arbeta i dialog med boende och verksamheter på Holmön. Här får vi erfarenheter av vad som fungerar bra och mindre bra, som är viktiga att ta med inför fortsatta projekt.

7. Resultatspridning

Beskriv de aktiviteter som planeras för att sprida resultat och erfarenheter från projektgenomförandet. Beskriv också målgrupperna för dessa aktiviteter.

Resultatpresentation, Holmön

Vid förstudiens slut presenteras det slutgiltiga resultatet under ett Forum-möte. Detta möte vänder sig främst till de boende och verksamheter som medverkat/följt arbetet. Även andra intressenter (representanter från skärgårdssamhällen, landsbygdsutvecklare) bjuds in.

Spridning av handlingsplan och metod

Ett dokument som består av såväl handlingsplan som resultat av metodarbetet sammanställs och sprids både digitalt och fysiskt som trycksak. Lokalt tillgängliggörs materialet på öns offentliga platser (exempelvis Lanthandeln, Båtmuseet, Prästgården). Detta material sprids också nationellt inom det nätverk som varit en del av omvärldsbevakningen (t.ex. andra skärgårdssamhällen), samt i nätverk som når andra bybor och landsbygdsutvecklare, samt personer inom turism- rese och upplevelsesektorn.

8. Efter projektets slut

Beskriv hur ni arbetar vidare med projektets resultat efter att projektet har avslutats.

Efter att förstudien är slut, arbetar vi vidare utifrån den handlingsplan som är resultatet av förstudien. Handlingsplanen ska vara det dokument som beskriver hur vi kan genomföra nödvändiga åtgärder för att stärka den kommersiella servicen på Holmön. Det arbetet är en viktig del i för att uppnå det större långsiktiga målet, att tillgodose de behov som beskrivs i Umeå kommuns strategidokument *Holmön - Umeås utpost i Kvarken, strategier för framtiden*.

9. Samarbete

Beskriv vilka som kommer att ingå i samarbetet för projektets genomförande.

Beskriv också i vilken utsträckning samarbetet kommer att ske.

Umeå kommun

I nära samarbete arbetar vi för att förverkliga de riktlinjer om Holmöns utveckling som tagits fram genom strategidokumentet *Holmön - Umeås utpost i Kvarken, strategier för framtiden*. Umeå kommun stöder även förstudien med finansiering.

Region Västerbotten

Region Västerbotten har ett övergripande ansvar för den regionala utvecklingen av kommersiell service. Arbetet kommer därför att utföras genom nära samarbete och kunskapsutbyte med regionen.

Länsstyrelsen i Västerbotten

Förvaltar stora delar av ön genom Holmöarnas Naturreservat och ser värdet av en utveckling av kommersiell service på Holmön som på sikt bidrar till ökad tillgänglighet till ögruppen. Samarbetspart genom nätverk och kunskapsutbyte.

Skärgårdarnas Riksförbund

Detta är en viktig aktör för nätverkande, omvärldsbevakning och i resultatspridning nationellt. Såväl innehållet i handlingsplanen som metodarbetet är av intresse att sprida genom detta nätverk.

Coompanion i Västerbotten

Följer och stöttar arbetet med att inkludera alla föreningar och sociala företag i arbetet med att utveckla den kommersiella servicen på Holmön. Coompanion är behjälpliga med den LEA-analys som ska genomföras.

Trafikverket Färjerederiet

Tillsammans arbetar vi för att skapa en hållbar trafiksituation till Holmön vilket är en grundläggande förutsättning för mycket av den kommersiella servicen på ön.

Lista på lokala aktörer som är delaktiga i projektet och kallas till Forum-möten, hålls uppdaterade genom e-postlistor och i enskilda dialoger:

Föreningar:

Båtmuseets Vänner, ansvarar för den utåtriktade verksamheten på museet.

Garageföreningen, Åger och förvaltar parkeringen i hamnen på fastlandet.

Hamnföreningen, Åger och förvaltar hamnen i Byviken på Holmön.

Holmöaffären ekonomisk förening, Åger bolaget Holmöns Lanthandel.

Holmön sommar-teater, Driver sommar-teater på Holmön.
Holmøjazzens Vänner, Arrangerar jazzfestivalen Seajazz varje sommar.
Holmöns Utvecklingsforum, Äger detta projekt, samlar alla föreningar på ön.
Holmöns Såg och Kvarnförening, Äger och förvaltar öns byasåg.
Holmöns Hembygdsförening,
Holmön Byamäns Samfällighetsförening, samlar alla markägare, äger mycket mark och anläggningar såsom kajer, fiskarstugor mm.
Kommunikationsgruppen Holmön, Driver kommunikationsfrågorna.
Kyrkans verksamhetsråd, Kyrkans demokratiska förlängda arm på Holmön.
Röda Korset, kris och beredskapsfrågor, insamlingar samt samkväm.
Stiftelsen Holmöns Båtmuseum & besökscentrum, Äger och förvaltar museet.
Slupskepparen ekonomisk förening, Sköter driften av Holmöarnas naturreservat.
VISUM, Arrangerar Visfestival Holmön varje sommar.

Företag:

Arkitekt Olle Forsgren SAR, Skissutredningar och byggnadsförslag.
Berguddens Vandrarhem, driver Berguddens vandrarhem.
Damina AB, Turism- och konsultföretag.
Holmöns Lanthandel AB, driver öns butik.
Holmöns Snickeri AB, Driver snickeri- och byggverksamhet.
Holmöns Naturvård AB, Arbetar med praktisk naturvård.
Novas Inn, Driver Holmöns restaurang.
Peter Tornberg, lantbrukare
STF Stora Fjäderägg, Driver STF Vandrarhem Stora Fjäderägg

10. Offentlig medfinansiering

Vilka organisationer medfinansierar projektet? Offentlig medfinansiering är en förutsättning för att ett projekt ska kunna beviljas stöd ur landsbygdsprogrammet.

- Umeå Kommun 213 090 kr

11. Nyskapande

Beskriv på vilket sätt projektet är nyskapande.

1. Samtal, samsyn och samhandling

Denna förstudie kommer vara ett föregångsexempel i sitt genomförande genom dess breda sammansättning av aktörer. Processen kommer att vara djupt förankrat i samhället, med såväl enskilda bybor som det rika förenings och företagslivet som finns på ön. Med ett gräsrotsperspektiv, där initiativen kommer från oss som bor på platsen, och går vidare genom gemensamma processer med fritidsboende, föreningslivet, näringsverksamheter, besökare, offentliga aktörer och universitet, skapas förutsättningar för att de målsättningar som vi har ska förverkligas. Förstudien kommer arbeta med att skapa en bred grund och förståelse för hur bästa möjliga servicelösningar, byggda på hållbar grund för såväl människa som miljö, uppnås.

Förutom en mångfald av aktörer är det viktigt med en mångfald bland de engagerade byborna. Genom att olika åldersgrupper, kön och bakgrund är inkluderade skapas underlag för en bred

acceptans och fördjupat engagemang. Vi vill vara ett föregångsexempel för hur byar kan arbeta med att förverkliga idéer och visioner genom att hitta nya samarbetsformer mellan en bredd av aktörer. På Holmön gör vi det genom att tillsammans med alla berörda aktörer hitta gemensamma beröringspunkter och dra åt samma håll.

2. Synergier mellan boende och besöksnäring

På orter som har starkt säsongsbetonad besöksnäring kan det uppstå intressekonflikter mellan boende och besökare. Vi vill utarbeta en metod för hur besöksnäring och fastboende kan dra nytta av varandra. Kommersiella servicelösningar blir både bättre och mer kostnadseffektiva genom att besöksnäringen är med och betalar. Vi vill ta fram metoder för hur besöksnäringen kan förankras lokalt och drivas på ett sätt som understödjer kommersiell service. Direkt genom att den ekonomiska nyttan stannar i bygden, och indirekt genom att social acceptans skapas mellan boende och besökare. Denna metod kommer vara till stor nytta för andra samhällen med en starkt säsongsbetonad turism, till exempel byar i fjällen.

3. Ö-perspektivet

På en ö är det lättare att förstå hur lokala och cirkulära kommersiella servicelösningar kan skapas och utvecklas. På en ö är det mesta överlappande och beroende av varandra, vilket gör det lättare att skapa uppbyggliga sociala, ekonomiska och ekologiska system. Oavsett om dessa system redan finns eller inte gör ö-perspektivet det lättare för oss att identifiera behov, möjligheter och lösningar.

Hela vårt samhälle står inför stora förändringar. Att gemensamt studera lokalsamhället och hitta synergier mellan människa, natur och kommersiell service är en stor del av vägen framåt för en hållbar värld. Genom detta projekts utgångspunkt i ö-samhället som en enhet, där allt är beroende av varandra för att fungera, kan vi hitta nyskapande och mer effektiva servicesystem som är bra för både människor och miljö. Genom att visa på hur vi lokalt arbetar med dessa synergier kommer projektet vara ett föregångsexempel. Genom att använda oss av "ö-perspektivet" kan vi enklare se hur allt hänger ihop och bidrar till en helhet. Detta kommer vara användbart för så väl andra öar som andra samhällen på fastlandet.